

Stuifmeelrace

Het Spel

Doel

De Stuifmeelrace is een estafette waarbij twee groepen van 4 (of een meervoud ervan) spelers tegen elkaar racen. De spelers proberen net als bijen zoveel en zo snel mogelijk stuifmeel te verzamelen in hun nestplaats. Door dit spel leren de spelers nieuwe begrippen over de solitaire bijen kennen: stuifmeel, solitair, korf-, been-, buik- en kropverzamelaars. Ze leren ook dat solitaire bijen een belangrijke schakel vormen in ons ecosysteem.

Doelgroep

Vooraf kinderen, volwassenen kan ook.

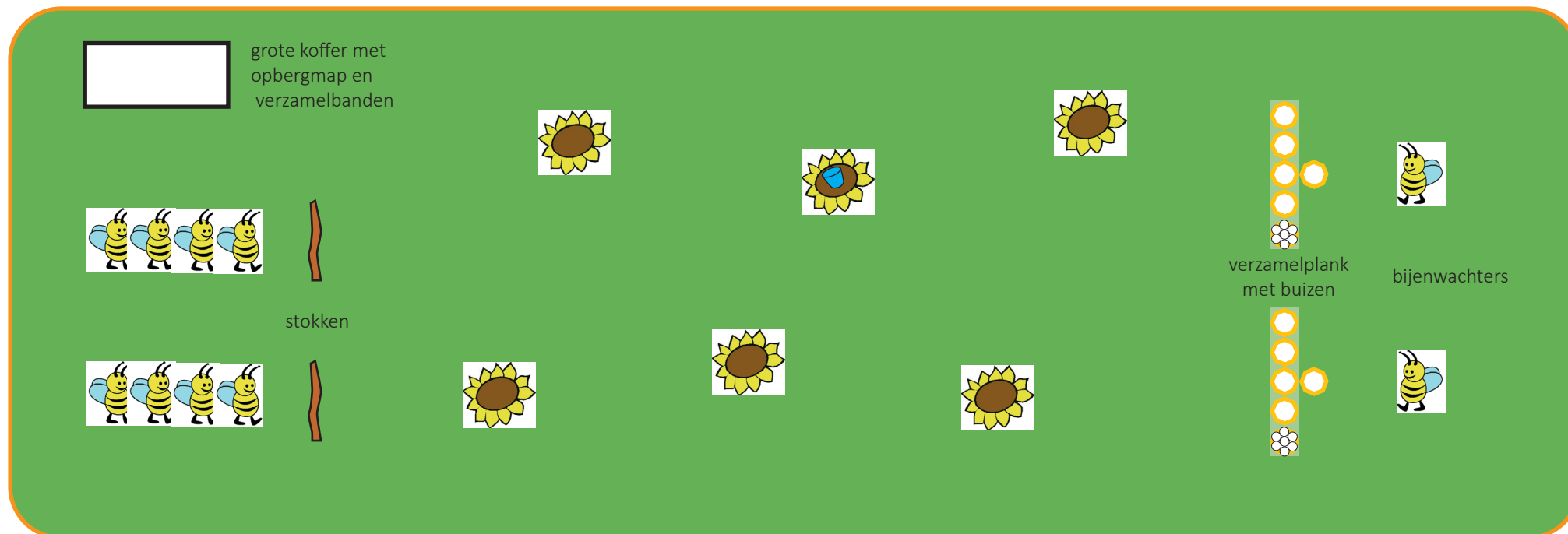
Duur

20 minuten.

Plaats

Open ruimte.

Voorbereiding

1. Lees de spelregels en verloop op pagina 5.
2. Plaats de bloemen verspreid op het terrein.
3. Verdeel de stuifmeelkorrels over de bloemen.
4. Leg de stokken op de grond als startlijn.
5. Leg de verzamelplanken voor de celbuizen aan de overzijde van het terrein.
6. Plaats de celbuizen van de korf-, buik-, been- en kropverzamerlaars in de verzamelplanken.
8. Plaats de grote verzamelbuizen achteraan in de verzamelplank.
9. Leg op de grote koffer, de opbergmap met de velcrobanden, de 4 prenten van krop-, korf-, been- en buikverzamelaar en het bijenhotelletje.
10. Ga naar pagina 9. Houd het boekje rechtop zodat de leerlingen telkens de grote prent zien.
Lees het verhaal voor als inleiding van het spel.

Spelregels en -verloop

1. Verdeel de groep in 2. Elke groep bestaat uit 5 verschillende soorten bijen:
bijenwachter, buikverzamelaar, kropverzamelaar, beenverzamelaar, korfverzamelaar.
2. De eerste 4 spelers van elke groep trekken het materiaal aan op de juiste plaats.
 - De *korfverzamelaar* doet de banden aan de pols.
 - De *beenverzamelaar* doet de banden aan de kuit.
 - De *buikverzamelaar* doet de velcroschijf aan de buik.
 - De *kropverzamelaar* doet de band aan de kin of keel.
 - De 6de speler wordt *bijenwachter*, trekt een bijenjasje aan en staat achter de verzamelkokers.
3. De 2 groepen staan in 2 rijen achter de startlijn klaar.
4. De 1ste bij van elke groep zet de voelsprietten op het hoofd en vertrekt op het startsignaal.
5. Deze verzamelt zoveel mogelijk stuifmeelkorrels bij een bloem. De bij mag de bloem en de stuifmeelkorrels niet met de handen aanraken.
De stuifmeelkorrels die onderweg vallen worden niet opgeraapt en tellen dus niet mee!
6. De bij loopt met de stuifmeelkorrels naar het juiste nest (celbuis). De bijenwachter haalt de stuifmeelkorrels van de velcro en legt ze in de juiste celbuis. De bij keert terug naar de startplaats en geeft de voelsprietten door aan de volgende bij. Deze vertrekt, verzamelt op zijn beurt het stuifmeel bij een bloem en brengt het naar de juiste celbuis
7. De velcrobanden van de eerste bij worden uitgetrokken en doorgegeven aan de eerstvolgende bij die nog geen velcrobanden heeft.
8. Het spel gaat door tot alle stuifmeelkorrels uit de bloemen zijn.
9. De bijenwachter giet de stuifmeelkorrels uit de kleine kokers over in de grote verzamelbuis.
10. Vergelijk de verzamelbuizen. De groep met het meeste stuifmeelkorrels wint het spel.

Materiaal

Koffer met deksel

- 1 opbergmap met:
 - dit draaiboek
 - 1 x prent kropverzamelaar
 - 1 x prent korfverzamelaar
 - 1 x prent buikverzamelaar
 - 1 x prent beenverzamelaar
 - 2 x maquette bij
 - 1 x materiaallijst
 - 1 x verhaal 'Soly en Bie'
- 6 bloemen
- 1 kist met vilten stuifmeelkorrels
- 1 opbergmap met vilten doek waarop:
 - 2 x hoofdbanden → kropverzamelaar
 - 4 x polsbanden → korfverzamelaar
 - 4 x beenbanden → beenverzamelaar
 - 2 x buikbanden → buikverzamelaar
- 2 x hoofdband met voelsprietten
- 2 x bijenjasje
- 2 x verzamelplanken voor celbuizen
- 10 x doorzichtige celbuizen:
 - 2 x voor kropverzamelaar
 - 2 x voor buikverzamelaar
 - 2 x voor beenverzamelaar
 - 2 x groep van 5 kleine voor korfverzamelaar
- 2 x lange verzamelbuizen met rood deksel
- 2 bamboestokken voor startlijn
- 1 bijenhotelletje in blik

Opruimen

- Na het spel worden de velcrobanden op de juiste plaats in de opbergmap gekleefd.
- Plaats alle stuifmeelkorrels, ook deze die onderweg gevallen zijn, terug in de doos.
Als de korrels nat zijn, plaats dan het deksel niet op de doos.
Zo kunnen de korrels sneller drogen.
- **Laat bij regenachtig weer eerst alles drogen vooraleer het op te bergen in de koffer! Dit om schimmelvorming te voorkomen.**

Lees voor...

- blader door de volgende pagina's zodat de leerlingen de foto zien en jij de tekst kunt lezen
- bij de tekst staat telkens een kleine foto die de leerlingen aan de voorkant zien
- de pictogrammen vertellen je wat je moet doen

2 voorlezen V uitvoeren

1

STUIFMEELRACE

- 2 **Vandaag spelen we de *Stuifmeelrace*. Voor we beginnen stel ik jullie iemand voor.**
 - 2 Hallo, kennen jullie mij? Juist, ik ben een bij. Niet zomaar een bij, ik ben de **honingbij**. Ik heb meestal een bruine kleur en een angel met weerhaakjes. Ik steek enkel als het nodig is, want na de steek breekt mijn angel af en sterf ik.
 - 2 Er zijn veel soorten bijen en we behoren tot de insecten. We hebben allemaal 2 paar doorzichtige vleugels, 3 paar poten en een lichaam dat bestaat uit 3 delen. Kijk maar.
- V Neem de maquette en maak met de kinderen een bij.**
- 2 Sommige insecten lijken erg op bijen, maar ze zijn het niet. Ik stel ze even aan je voor.

2

zweefvlieg

2 Hallo, hallo, ik ben de **zweefvlieg**.
Ik lijk heel goed op een bij maar
ben helemaal geen bij.

Ik heb maar 1 paar vleugels,
heb kortere voelsprietten en
geen angel.

Steken kan ik dus niet.
Een nest bouw ik niet,
ik leg mijn eitjes in het nest
van een wesp.

3

wesp

2 Yoow, ik ben een **wesp**. Ik heb opvallende zwarte en gele strepen op mijn kaal achterlijf en heb een smalle taille. Mijn 4 vleugels vouw ik naast mijn lichaam als ik rust.

Ik eet schadelijke insecten zoals muggen en vliegen maar ik ben ook dol op zoet zoals limonade of rijp fruit.

Op mooie zomerdagen kan ik dus flink vervelend zijn. Met mijn angel verdoof ik mijn prooi. Let op, jou kan ik verschillende keren steken... en ik ga lekker niet dood.

Ook wij leven in een kolonie, net zoals hommels en honingbijen. We bouwen een nest van papier.

4

hommel

2 Brom, brom, ik ben een dikke harige **hommel** met felle kleuren en 4 kleine vleugeltjes.

Ik ben zacht en lief. Steken doe ik enkel als het echt moet. Na een steek ga ik niet dood en kan mijn angel telkens opnieuw gebruiken.

We leven samen in een kolonie (hommelstraat). Mijn nest bouw ik graag in een holletje onder de grond.

5

kolonie

2 Honingbijen en hommels zijn sociale bijen en leven in een kolonie.

Honingbijen wonen in een kast of korf, hommels in een holletje onder de grond.

V **Toon de 2 volgende prenten in dit boekje.**

6

bijenkorf

2 Dit is de bijenkorf.

Vroeger stak de imker zijn honingbijen in een korf, gemaakt van riet.

7

bijenkast

2 Maar nu zitten de bijen in een bijenkast. Je ziet ze soms staan langs velden en wegen.

In elke kast wonen duizenden honingbijen.

8

bijenhotel

2 Naast de honingbij en de hommelmel bestaan er in ons land nog zo'n driehonderd andere bijensoorten. Het zijn de **solitaire bijen**. 'Solo' betekent 'alleen'.

2 Solitaire bijen steken niet en je kan ze heel goed bekijken als ze in of uit een gaatje vliegen. Ze maken hun nest onder de grond of ze gebruiken bestaande holtes zoals holle stengels en gaatjes in hout en muren. Om ze te helpen kan je in je tuin kleine bijenhotels hangen of net zoals wij een groot bijenhotel bouwen.

V **Toon het bliken bijenhotelletje.**

2 Solitaire bijen maken geen honing. Ze verzamelen nectar en stuifmeel als voedsel voor de larven op een andere manier dan de honingbij. Kijk maar.

9

buikverzamelaar

- 2 Ik ben een **behangersbij**.
Ik hou van smalle gangetjes die ik
behang met stukjes rozenblaadjes.
Ik bestuif vooral rozen en verzamel
stuifmeel in de lange haren op
mijn buik.

Mijn buikschuier ziet er soms helemaal
geel van. Ik ben een buikverzamelaar.

10

beenverzamelaar

2 Ik ben een **zandbij**, een solitaire bij. Ik bouw mijn nestgang recht naar beneden in het zand.

Ik ben dol op orchideeën en bestuif ook andere schermbloemen en fruitbomen.

Ik verzamel stuifmeel in de lange haren op mijn achterpoten en ben dus een beenverzamelaar.

11

kropverzamelaar

- 2 Omwille van de lichtgele tekening op mijn kop noemen ze mij de **maskerbij**.

Ook ik behoor tot de solitaire bijen.

Omdat ik een korte tong heb, kan ik enkel ondiepe bloemen bezoeken.

Ik heb geen harig lijfje.

Stuifmeel verzamel ik in mijn krop (nectarmaag). Ik slik het samen met de nectar in.

Ik ben dus een kropverzamelaar.

12

korfverzamelaar

2 Ik de **honingbij**, leef in een kolonie en ben geen solitaire bij.

Je kan me vooral tussen maart en november zien vliegen.

Ik ben dol op de bloempjes van fruitbomen en allerlei andere bloemen.

Met mijn lange tong zuig ik nectar uit bloemen. Het voedzame stuifmeel vervoer ik in korfjes aan mijn achterpoten.

Wij zijn korfverzamelaars.

2 Ziezo, nu weten jullie wie we zijn.

Klaar voor de **Stuifmeelrace**...?

Dit spel werd ontworpen door de educatieve medewerkers van Natuur- en milieueducatie De Ruigte, in het kader van de 'Soort van het jaar: DE BIJ' in 2010. Het estafettespel is geschikt voor jong en oud.